

fol. A. Łukawska

Z praktycznego punktu widzenia

Podczas II Letnich Pokazów Czeresniowych (czyt. też str. 8) sadownicy mieli okazję zwiedzić sad czeresniowy Macieja Osowskiego (fol. 1). Sadownik chętnie dzielił się swoimi spostrzeżeniami oraz mówił o problemach związanych z uprawą tego gatunku. Ponadto Toon Vanrykel (fol. 2) ze stacji badawczej Proefcentrum Fruitteelt VZW z Belgii pokazywał, jak należy prowadzić drzewa czeresni w pierwszych latach po posadzeniu ich w sadzie.

Dobrze zabezpieczyć

Czeresnie w gospodarstwie p. Macieja rosną na 7 ha, przy czym na 1,2 ha sad jest zabezpieczony osłonami systemu VOEN (fol. 3). Osłony te zainstalowano w 2008 r. *Gdyby nie system osłon funkcjonujący w sadzie od trzech lat, nie zebrałbym ani jednego owocu (tylko w tym roku w ciągu 1 tygodnia w okresie dojrzewania owoców późnych odmian czeresni spadło ponad 70 mm deszczu)* – mówił sadownik. Ponadto, dzięki osłonom p. Maciej nie musiał spieszyć się ze zbiorem niedojrzałych owoców, by sprzedać je za wszelką cenę, w obawie, że zanim dojrzeją – splekają. Mógł poczekać aż przestanie padać deszcz, a owoce dojrzeją i wyrosną. Ponieważ po kilku deszczowych dniach w wielu sadach niezabezpieczanych przed deszczem, nie było już owoców o wartości handlowej, p. Maciej za swoje owoce uzyskał 14 zł/kg. Co przy plonie np. 10 ton/ha, daje dochód uzasadniający ekonomicznie montaż osłon przeciwdeszczowych.

Pan Maciej w firmie VOEN zakupił same osłony (na 1 m² powierzchni sadu potrzebne

jest 1,3 m² osłon, czyli na 1 ha — 13 000 m²). Konstrukcję pod osłony wykonał we własnym zakresie. W firmie Drewgór w Gorzowie Wielkopolskim nabył impregnowane pale drewniane (300 sztuk) o długości 5,5 m, które wkołał na głębokość 0,8 m, co 10 m w rzędach drzew. Następnie pomiędzy nimi rozciągnięto stalowy drut o średnicy 3,9 mm. ▷

Fot. 1. Maciej Osowski (z mikrofonem) chętnie dzielił się swoimi spostrzeżeniami dotyczącymi uprawy czeresni

Jeżeli uprawa czereśni stanowi podstawowe źródło dochodu w gospodarstwie, to dbałość o plon i jego jakość jest zawsze uzasadniona ekonomicznie – mówił M. Osowski.

Fot. 2. Toon Vanrykel podczas praktycznych pokazów w sadzie

Drzewa rosną na podkładkach: czereśnia ptasia, ‘Colt’, ‘GiSela 5’ i ‘PHL-A’. Po ostatniej zimie najbardziej ucierpiał drzewa na podkładce ‘GiSela 5’. Zdaniem M. Osowskiego, na drzewach czereśni zaszczeplonych na tej podkładce pąki kwiatowe łatwiej przemarzają zimą niż na ‘Colcie’. Te same odmiany zaszczeplone na innych podkładkach w tym roku kwitły i zawiązały owoce zdecydowanie lepiej niż na ‘GiSela 5’.

Podczas pokazów T. Vanrykel w młodym sadzie czereśniowym p. Macieja, założonym z drzewek dwuletnich z jednoroczną koroną, tłumaczył zasadę ich prowadzenia (fot. 5). Najważniejsze, aby nie popełniać błędów już w pierwszym roku po ich posadzeniu.

Fot. 3. Kwaterna czereśni zabezpieczona osłonami VOEN

◁ Przez dwa pierwsze sezony osłony zakładano przed kwitnieniem i zdejmowano je po zbiorach owoców. Jednak w poprzednim roku nie zdjęto ich na zimę, tylko zwinięto nad rzędami drzew i owinięto czarną folią (fot. 4). Takie działanie okazało się dobrym sposobem przechowywania osłon zimą. Pozwoliło to zaoszczędzić sporo czasu potrzebnego na ich demontaż i ponowny montaż.

W kwaterach nieosłoniętych systemem VOEN do odstraszenia ptaków p. Maciej używa aparatury biosonicznej BirdGard.

W sadzie

Pierwszy sad czereśniowy p. Maciej założył wiosną 2000 r., a w kolejnych latach go powiększał. W tym roku na niewielkim areale usunął nasadzenie odmiany ‘Techlovan’ na ‘PHL-A’. Na drzewach tej odmiany pojawiły się bowiem objawy chorób wirusowych. W tym miejscu posadzono drzewa odmiany ‘Sylvia’ na podkładce ‘Colt’. Obecnie w gospodarstwie uprawia się takie odmiany, jak: ‘Burlat’, ‘Vega’, ‘Summit’, ‘Vanda’, ‘Techlovan’, ‘Kordia’ i ‘Regina’.

Fot. 4. Osłony zabezpieczone na zimę w sadzie

Szczególną uwagę zwracał na odginanie pędów. Czynność tę należy wykonywać, gdy są one jeszcze niezdrewniałe i elastyczne. Pozwoli to dobrze doświetlić koronę oraz ułatwi formowanie drzew w następnych latach.

Nauka kosztuje

W 2009 r. na jednej z kwater (założonej na podkładce ‘Colt’), w celu ograniczenia wzrostu wegetatywnego drzew przeprowadzono

cięcie korzeni. Również w 2009 r. na tej samej kwaterze podczas zakładania osłon w kilku rzędach ścięto wierzchołki drzew. Nie wykonano jednak zabiegu podcinania korzeni drzew, ponieważ podcięto je rok wcześniej. Na skutek tego w ubiegłym roku drzewa rozrosły się w wierzchołkowej części, co spowodowało przeniesienie się owocowania w tę część korony. W tym roku (po mroźnej zimie) wydawało się, że wiele pąków kwiatowych przemarzło. Dlatego, aby „uspokoić” wzrost wegetatywny drzew i zapewnić owocowanie w następnym sezonie, przed kwitnieniem przeprowadzono cięcie korzeni. Ponadto sadownik nie zwiększył (choć jest to zalecane po cięciu korzeni) nawożenia azotowego. Okazało się, że drzewa jednak plonowały (choć słabiej), a wykonane zabiegi mające na celu ograniczenie wzrostu wegetatywnego i ograniczone nawożenie znalazły przełożenie w niższej jakości owoców z tej części kwatery (fot. 6).

Gdybym w poprzednim roku przeprowadził cięcie korzeni po ścięciu górnej części korony – stwierdził M. Osowski – miałbym mniej problemów z jakością owoców w bieżącym sezonie.

W tym roku na jednej z kwater p. Osowski doświadczalnie stosował Regalis 10 WG*, ale nie w celu ograniczenia przyrostu pędów jednorocznych, lecz aby utrzymać owoce na drzewach, gdyż istniało ryzyko, że pąki kwiatowe przemarzły. Preparat ten stosował 3 tygodnie po kwitnieniu w dawce 0,5 kg/ha. Okazało się, że działał on również pobudzająco na korzenie i zgodnie z zaleceniami doradców zachodnio-europejskich, zastosowanie go w jednym roku

Fot. 5. Jak właściwie formować drzewa w pierwszych latach po ich posadzeniu w sadzie, pokazywał Toon Vanrykel

Fot. 6. Owoce z kwatery, na której przeprowadzono w tym roku cięcie korzeni i nie zwiększono nawożenia azotowego, były niższej jakości

wymusza stosowanie w roku następnym. Osłabienia wzrostu czereśni nie spowodował więc Regalis 10 WG, a cięcie korzeni.

Odczyn gleby

Łatwiej jest stosować nawożenie upraw, gdy pH gleby jest kwaśne niż zasadowe. W sadzie M. Osowskiego pH gleby wynosi 8,4. Taki ▷

* W Polsce nie jest zarejestrowany do tego celu

AGROLA

PŁATKOWNICA 84, 07-140 SADOWNE

tel. 25 676 01 30 (lub 31) kom. 502 216 619, 606 936 583

www.agrola.com.pl e-mail: info@agrola.com.pl

Agrola

opryskiwacze

sadownicze

Agrola Vertical

zadzwoń 25 676 01 30 (31) - prześlemy pełną ofertę

reklama

◁ sam odczyn ma woda stosowana do nawadniania i ochrony. Jak stwierdził sadownik, jest to duży problem, ponieważ skutkiem tego na drzewach obserwuje objawy niedoboru żelaza – chlorozę liści (fot. 7). Aby temu zapobiec, dogłębowo stosuje preparat żelazowy Ultraferro firmy Tradecorp w dawce 25 kg/ha.

Fot. 7. Chloroza żelazowa na liściach czereśni

fot. 1-7 A. Łukawska

Nawadnianie i fertygacja

Na wszystkich kwaterach czereśni, już od samego ich założenia, zainstalowano instalację nawodnieniową. Sadownik sam ustala dawki do nawadniania i, jak się okazuje, z dobrym rezultatem. Co roku od około 4 tygodni po kwitnieniu stosuje też fertygację opartą na nawozach z grupy Kristalon firmy Yara Poland. Z obserwacji M. Osowskiego wynika, że 'GiSela 5' jest podkładką stymulującą wiązanie owoców i jest przez to bardziej wrażliwa na suszę niż 'Colt' ('Colt' z kolei jest bardziej wrażliwa na niedobór wody niż czereśnia ptasia).

W okresie kwitnienia czereśni, szczególnie na kwatery odmian obcopłodnych 'Burlat', 'Vega', 'Summit', 'Vanda', 'Techlovan', 'Kordia' i 'Regina' wprowadzane są owady zapylające. W tym roku były to pszczoły (od pszczelarza) i murarka ogrodowa (własna hodowla – 40 000 szt.).

Od kilku lat w sadzie czereśniowym p. Osowski stosuje nawozy firmy Yara Poland, zarówno posypowo (Yara Mila Complex), pozakorzeniowo (KristaLeaf FruitControler wzbogacony Mg, S, Zn, B i Mo), a także poprzez fertygację (głównie Kristalon Niebieski wzbogacony o Mg).

Skrzyniopalety na pokolenia

Autoryzowane przedstawicielstwo w Polsce:
PW MORYS

22-440 KRASNOBRÓD, ul. Kościuszki 67
tel. 601 169 798, fax 84 660 7189
e-mail: pwmorys@wp.pl
www.pwmorys-skrzyniopalety.pl

reklama

W kwaterach odmian obcopłodnych posadziłem odmianę 'Sam'. Jeśli przed i w czasie kwitnienia jest ciepło, kwitnienie odmian podstawowych i zapylacza zbiega się w czasie, natomiast gdy jest chłodno, niestety rozmija się – informował M. Osowski. Sadownik przyznał rację doradcom zachodnioeuropejskim zalecającym sadzenie więcej niż jednego zapylacza i wiśni na kwaterze odmiany podstawowej. Wówczas kwitnienie któregoś z posadzonych zapylaczy zbiegnie się z kwitnieniem odmiany podstawowej.

Ze względu na wysokie pH gleby i wodę zawierającą bardzo dużo jonów wapnia, oprócz żelaza blokowane jest też pobieranie fosforu. Aby temu zapobiec, sadownik stosuje Kristalony VEGA i GENA – zawierające fosfor w łatwo przyswajalnej formie, zalecany do stosowania przy wysokim pH gleby.

Anita Łukawska